

Гончарук Владислав Леонідович

*адвокат, доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри інформаційної та фінансової безпеки
Інститут безпеки ПрАТ «ВНЗ МАУП»*

Honcharuk Vladyslav

*PhD in Law, Associate Professor of the
Department of Information and Financial Security
Institute of Security
Interregional Academy of Personnel Management
ORCID: 0000-0002-9627-9530*

DOI: 10.25313/2617-572X-2025-11-11594

ГЕНЕЗА КАТЕГОРІЇ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА» У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ: ВІД ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ДО ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

GENESIS OF THE CATEGORY OF “ECONOMIC SECURITY” IN PUBLIC ADMINISTRATION: FROM THEORETICAL PRINCIPLES TO NATIONAL SECURITY POLICY

Анотація. Вступ. Генеза категорії «економічна безпека» у контексті державного управління детермінована рівнем усвідомлення державою потреби в гарантіях захищеності національної економіки від впливу зовнішніх та внутрішніх дестабілізуючих чинників, що сприяє стійкості та максимальному задоволенню суспільних потреб. Категорія «економічна безпека» еволюціонувала від елементарного поняття захисту основних економічних інтересів до формування стійкої економічної системи на основі системного підходу до безпекової політики.

Мета. Дослідження присвячене розширеному аналізу генези категорії «економічна безпека» як невід’ємної компоненти системи забезпечення національної безпеки.

Матеріали і методи. У процесі здійснення дослідження було використано наукові методи аналізу та синтезу, теоретичного групування, формалізації, логічного узагальнення результатів.

Результати. У статті згруповано найбільш поширені підходи до визначення дефініції «економічна безпека» щодо її місця у загальній теорії економічних відносин, а також у контексті забезпечення національної безпеки. Ретроспектива реалізації визначення на різних рівнях дозволила сформулювати його дефініцію, виділити основні складові. Диференційовано поняття «безпека» за значенням, що репрезентує широкий спектр застосування терміну та його універсальність. У межах дослідження розглянуто процес створення інституційного механізму, який забезпечує врегулювання відносин між суб’єктами в рамках державного управління в сфері економічної безпеки, а також формування системи державних органів, що відповідають за моніторинг, оцінку та протидію загрозам.

Перспективи. Теоретична основа визначення допомогла встановити, що розвиток категорії «економічна безпека» пов’язаний з усвідомленням необхідності системного, комплексного підходу, який враховує взаємозв’язок різних секторів економіки та ризиків.

Ключові слова: економічна безпека, державне управління, поняття, дефініція, національна безпека.

Summary. Introduction. The genesis of the category of “economic security” in the context of public administration is determined by the level of awareness by the state of the need for guarantees of protection of the national economy from the influence of external and internal destabilizing factors, which contributes to stability and maximum satisfaction of social needs. The category of “economic security” has evolved from the elementary concept of protecting basic economic interests to the formation of a stable economic system based on an integrated approach.

Purpose. The study is devoted to an extended analysis of the genesis of the category of “economic security” as an integral component of the national security system.

Materials and methods. In the process of conducting the research, scientific methods of analysis and synthesis, theoretical grouping, formalization, and logical generalization of results were used.

Results. A retrospective of the implementation of the definition at different levels allowed us to form its definition and highlight its main components. The concept of "security" is differentiated by meaning, which represents a wide range of applications of the term and its universality. The study considers the process of creating an institutional mechanism that ensures the regulation of relations between subjects within the framework of public administration in the field of economic security, as well as the formation of a system of state bodies responsible for monitoring, assessing and countering threats.

Discussion. The development of the category of "economic security" is associated with the awareness of the need for a systemic, comprehensive approach that takes into account the interrelationship of different sectors of the economy and risks.

Key words: economic security, public administration, concept, definition, national security.

Постановка проблеми. У контексті сучасної парадигми національної безпеки дефініцію «економічна безпека» необхідно позиціонувати домінантною характеристикою розвитку соціо-економічної системи, що детермінує її спроможність підтримувати необхідний рівень життєдіяльності населення, стійке ресурсозабезпечення національного господарського комплексу та попередження дестабілізаційного впливу різноманітних чинників.

В умовах сьогодення, на тлі геополітичних кризових явищ та нестабільності, питання гарантій економічної безпеки як невід'ємної компоненти політики загальнонаціональної безпеки набуває особливої актуальності, адже від рівня його вирішення залежить не лише соціально-економічний добробут соціуму, але й уникнення руйнівних наслідків кризових явищ, становлення національної економіки та забезпечення її конкурентоспроможності, розвиток системи міжнародної економічної взаємозалежності. Дослідження генези категорії «економічна безпека» дозволить удосконалити системний, системний підхід до формування політики національної безпеки, який враховує взаємозв'язок різних секторів економіки та дотичних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Специфіку державної управлінської парадигми у сфері економічної безпеки проаналізовано у публікаціях вчених А. Правдюк [2], С. Шкарлет [2], Т. Петреман, К. Дубич [3], К. Утенкова [4], О. Лисяк (O. Lysiak) [5] де проводиться критичний огляд підходів до стратегічного та антикризового управління, фінансового забезпечення національного розвитку. У науковому дискурсі присутні ряд трактувань дефініції «економічна безпека»: В. Гончарова [6, с. 18], А. Ревенко [7, с. 15] розуміють під визначенням стан національної економіки, що гарантує стійкість розвитку та його резильєнтність до несприятливих умов; В. Мунтіян [8, с. 10] детермінує поняття як загальнонаціональний комплекс заходів, спрямованих на стійкий і безперервний економічний розвиток держави; Я. Жаліло переконує, що економічну безпеку слід розглядати як багатофакторну складну категорію, що визначає спроможність національної економіки до розширеного відтворення, протистояння дестабілізуючому впливу загрозливих факторів щодо стійкого збалансованого розвитку держави [9, с. 143].

Синергійне визначення в межах зазначених підходів дозволило інтерпретувати економічну безпеку як систему чинників і вимог, котрі гарантують незалежність національної економіки, її стійкість та стабільність, спроможність постійного самовдосконалення і оновлення [10]. Науковий дискурс у досліджуваній сфері знайшов активний розвиток у публікаціях вчених Т. Васильців та ін. [11], В. Іванюта [12], К. Деменко [13], Л. Акімова [14], Ю. Луцик [15], В. Гарькавий (V. Garkavyi) [16], де розглядаються концептуальні наративи формування національної безпекової політики на засадах економічної безпеки.

Не применшуючи внеску дослідників, залишається нерозкритим ряд дискусійних питань щодо генези феномену економічної безпеки як базису ефективної політики національної безпеки.

Мета статті — розширений аналіз генези категорії «економічна безпека» як невід'ємної компоненти системи забезпечення національної безпеки.

Матеріали і методи. Матеріалами статті були публікації вітчизняних та зарубіжних науковців, що реалізують науково-практичні дослідження у сфері державного управління та економічного розвитку, а також нормативно-правові галузеві документи.

У ході дослідження були застосовані наступні наукові методи: аналізу та синтезу, теоретичного групування — для характеристики еволюції поняття «економічна безпека», формування його дефініції, виділення основних складових, диференціації поняття; формалізації та логічного узагальнення результатів — для формулювання висновків, визначення ролі економічної безпеки у загальнонаціональній безпековій політиці.

Виклад основного матеріалу. Векторність розвитку економіки України в контексті динаміки її суб'єктності в межах світового співтовариства актуалізує проблеми стійкого соціально-економічного розвитку та розроблення ефективного механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам. Алгоритм вирішення цих проблем взаємопов'язаний з категорією «безпека» (з грецької — «володіти ситуацією»).

Науковий дискурс пропонує низку підходів до тлумачення дефініції «економічна безпека» у контексті державного управління, виокремлюючи основні характеристики:

- 1) стабільність економічного розвитку держави — резильєнтність, адаптивність та стійкість до зовнішніх та внутрішніх загроз, міцність зв'язків між елементами економічної системи, здатність до знешкодження та стримування дестабілізуючих чинників;
- 2) економічна незалежність — здатність будь-якого суб'єкта економічної безпеки самостійно реалізовувати стратегічні управлінські рішення для розвитку та застосовувати національні конкурентні переваги для гарантії розвитку та стабільності;
- 3) саморозвиток та самовідтворення — забезпечення необхідних умов для провадження ефективної економічної політики, підтримки конкурентних переваг національної економіки у міжнародному економічному полі;
- 4) національні інтереси — здатність національної економіки ефективно захищати основні національні економічні інтереси.

Зважаючи, що пріоритетом національних інтересів України у галузі економічної безпеки позиціюється формування конкурентоспроможної ринкової економіки та забезпечення соціальної стабільності, варто виокремити основні важливі компоненти генези економічної безпеки: стійкість і стабільність національної економіки, економічну незалежність, здатність до прогресу та саморозвитку. Забезпечення їх підтримки сприяє формуванню ефективної політики у галузі національної безпеки, дає змогу досягнути високого рівня якості продукції та послуг, їх конкурентоспроможності, а також стабільності інститутів громадянського суспільства. Зазначені результати слугують основою для розвитку оборонного потенціалу держави за умов геополітичної нестабільності, укріплення спроможностей країни щодо захисту власних інтересів від впливу дестабілізуючих чинників.

Аналіз нормативно-правового національного поля у сфері національної безпеки дозволяє виокремити ключові потенційні та реальні загрози економічній безпеці. Серед них — сповільнення інвестиційної та інноваційної активності та зниження технологічного потенціалу; скорочення внутрішнього валового продукту; слабкість системи державного регулювання у галузі економіки; неефективність правового регулювання взаємин у економічній сфері та антимонопольної політики; неефективність антикризового менеджменту; збільшення кредитних ризиків; критична залежність процесів економічного розвитку від зовнішньої ринкової кон'юнктури; надмірне зростання частки іноземного капіталу у стратегічних економічних галузях; неефективність ресурсовикористання, низькі темпи диверсифікації ресурсних джерел.

Категорія «економічна безпека» у контексті державного управління передбачає виділення фінансової, інвестиційно-інноваційної, продовольчої, зовнішньоекономічної та енергетичної безпеки. За-

гострення кризових економічних явищ в Україні в умовах збройної агресії РФ, зростання ризиків корупції, зниження рівня соціального добробуту, зниження інвестиційної привабливості зумовлюють необхідність проведення ефективної галузевої державної політики, котра, відповідно до норм законодавства України про національну безпеку, повинна передбачати:

- 1) створення передумов для підвищення конкурентоспроможності національної економіки і сталого економічного зростання;
- 2) інтенсифікацію структурної та інституціональної динаміки в економіці, оптимізацію інвестиційного клімату, розвиток наукоємних високотехнологічних виробництв;
- 3) інтеграцію ефективного механізму антимонопольної політики;
- 4) зниження рівня тінізації економіки шляхом оптимізації податкової та фінансово-кредитної систем;
- 5) сприяння бюджетній збалансованості, укріпленню національної валюти та внутрішнього ринку;
- 6) ведення виваженої політики запозичень;
- 7) гарантії енергетичної безпеки шляхом інтеграції ефективної політики енергетичної безпеки та диверсифікації ресурсних джерел;
- 8) гарантії продовольчої безпеки для стійкого соціального розвитку;
- 9) контроль за процесами імпорту;
- 10) інтенсифікація залученості України до міжнародного поділу праці, інтеграції в міжнародні ринки та глобальні фінансові організації.

У історичній ретроспективі першопочатково дефініція «економічна безпека» почала використовуватись у роки «великої депресії» (1929–1933 рр.). У середині ХХ ст. поняття почало формуватись як комплексне, що включає різні складові, такі як виробнича, фінансова, енергетична безпека тощо. Офіційний статус термін «економічна безпека» одержав у 1985 р., із ухваленням резолюції з міжнародної економічної безпеки на 40-й сесії Генеральної Асамблеї ООН.

На сьогодні в Україні основними нормативними актами, що регулюють питання економічної безпеки як складової політики національної безпеки, є Закон України про Бюро економічної безпеки України від 28.01.2021 р. [17] та Стратегія національної безпеки України [18]. Економічні інструменти позиціонуються частиною інструментарію державного управління, адже без належного капіталу не функціонує бізнес, без бізнесу — немає прибутку, без прибутку — робочих місць. Відповідно, без робочих місць немає податків та військового потенціалу. Економічна безпека передбачає гарантії протидії численним атакам: кіберзлочинності та фінансовому шахрайству, промислового шпигунству, тіньовій економіці, корупції.

Розгорнуте визначення економічної безпеки, прийняте на сьогодні у контексті державного управ-

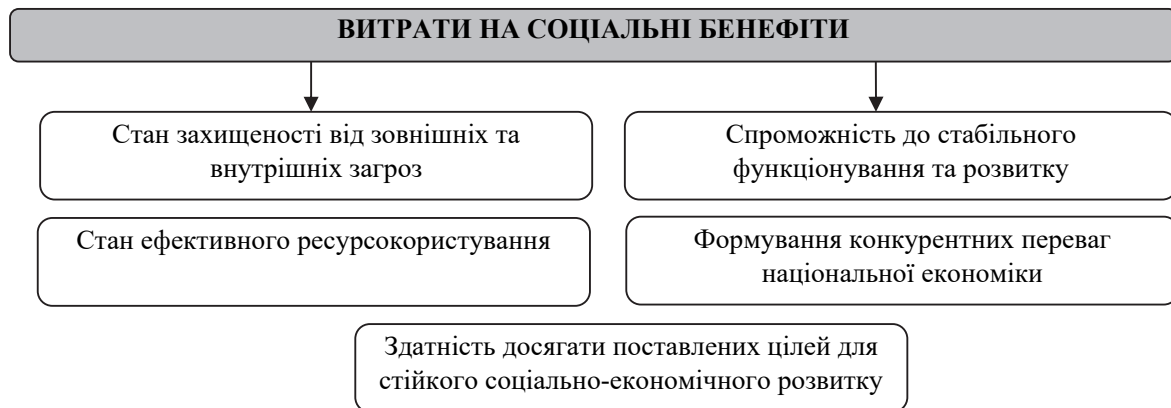

Рис. 1. Сутність дефініції «економічна безпека» у контексті державного управління

Джерело: власна розробка автора

ління, передбачає розгляд її як стану системи економічних взаємин між суб'єктами господарювання, фізичними особами, державними установами як у внутрішніх межах національної економіки, так і у полі зовнішньоекономічної діяльності (рис. 1). Це дозволяє реалізовувати пріоритетні економічні інтереси та ефективно захищати їх від внутрішніх та зовнішніх загроз шляхом оптимального збалансування інтересів усіх стейкхолдерів.

Таким чином, як демонструє рис. 1, генезу сутності економічної безпеки можна узагальнити як можливість стійкого функціонування та досягнення цілей за умови запобігання чи пом'якшення існуючих загроз і небезпек, що сприяє реалізації пріоритетних економічних цілей в умовах підвищеної конкуренції, нестабільності та ризику.

Фінансова стабільність відіграє ключову роль у захисті національної економіки від шоків. Вона передбачає міцність банківської системи, яка здатна витримувати кризи та забезпечувати безперерйне кредитування. Важливим є також управління державним і зовнішнім боргом, щоб уникнути надмірного боргового тиску, який може підірвати довіру до економіки. Стабільність національної валюти та контроль над рівнем інфляції дають змогу зберігати купівельну спроможність населення та підтримувати довіру до фінансової системи [19].

Аналіз продемонстрував розходження думок науковців, плюралізм тверджень та відсутність усталеного трактування, що свідчить про актуальність даної проблематики, потребу глибокого дослідження інтеграції дефініції в економічні науки, що засвідчує її міждисциплінарний характер у контексті держав-

ного управління. У сучасних умовах усі складники економічної безпеки України (макроекономічний, інвестиційний, виробничий, демографічний, фінансовий, енергетичний, соціальний, продовольчий, науковий) зазнають впливу військового стану, що зумовлює необхідність актуалізації дефініції в межах науково-практичного управлінського дискурсу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У дослідженні згруповано найбільш розповсюджені підходи до визначення дефініції «економічна безпека», котра еволюціонувала від елементарного поняття захисту основних економічних інтересів до формування стійкої економічної системи на основі комплексного підходу до забезпечення національної безпеки.

Диференціація поняття «економічна безпека» репрезентує широкий спектр застосування терміну та його універсальність. Проведений аналіз підходів до трактування визначення економічної безпеки демонструє відсутність єдиної позиції щодо визначення її сутності та складових елементів. Основні важливі компоненти феномену економічної безпеки — стійкість і стабільність національної економіки, економічну незалежність, здатність до прогресу та саморозвитку. Забезпечення їх підтримки сприяє формуванню ефективної політики у галузі національної безпеки, дає змогу досягнути високого рівня якості продукції та послуг, їх конкурентоспроможності, а також стабільності інститутів громадянського суспільства.

Перспективним напрямком досліджень обраної проблематики вбачається дослідження ризиків та викликів, що стосуються моделі стратегічного державного управління економічними процесами.

Література

1. Правдюк А.Л. Особливості законодавчого забезпечення економічної безпеки України. *Інформація і право*. 2021. № 2 (37). С. 170–182. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.2\(37\).238408](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.2(37).238408)
2. Шкарлет С.М. Еволюція категорії «безпека» в науковому та економічному середовищі. *Формування ринкових відносин*. 2007. № 6. С. 7–12.
3. Петреман Т.В., Дубич К.В. Економічна безпека України: державне управління. *Інвестиції: практика та досвід*. № 19. С. 80–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.19.80>
4. Утенкова К.О. Економічна безпека як складова національної безпеки України. *Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2019. № 9. С. 133–144. DOI: [10.26565/2310B9513B2019B9B17](https://doi.org/10.26565/2310B9513B2019B9B17)
5. Lysiak O. Економічна безпека держави в умовах її становлення. *Економічний аналіз*. 2021. № 31(1). С. 47–56. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2021.01.047>
6. Гончарова В.О. Вплив тіньової економіки на економічну безпеку держави: монографія. Х. : ХНУ, 2001. 195 с.
7. Ревенко А. Проблеми формування національної економічної безпеки України. *Економіка України*. 1993. № 11. С. 15–21.
8. Мунтіян В.І. Економічна безпека України. К. : КВШ, 1998. 462 с.
9. Жаліло Я.А. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти. К. : Сатсанга, 2001. 224 с.
10. Степаненко А. Оцінка економічної безпеки України та її регіонів. *Регіональна економіка*. 2002. № 2. С. 39–54.
11. Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Куницька-Ляш М.В., Наконечна Н.В. Економічна безпека суб'єктів господарювання та держави: аспект гарантування фінансово-економічної безпеки пріоритетних галузей національної економіки України. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. № 37. С. 22–30. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/739> (дата звернення: 01.11.2025).
12. Іванюта В.В. Забезпечення економічної безпеки на регіональному рівні як напрям державного впливу. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 2 (92). С. 69–73. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2020-2\(92\)-69-73](https://doi.org/10.26642/ema-2020-2(92)-69-73)
13. Деменко К.Е. Щодо поняття «економічна безпека держава» як політико-правової категорії. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. № 33. С. 282–289. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/773> (дата звернення: 01.11.2025).
14. Акімова Л.М. Становлення системи економічної безпеки держави в Україні: сутність, рівні, складники. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2018. № 1. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Patp_2018_1_3.pdf (дата звернення: 01.11.2025).
15. Луцик Ю.О. Економічна безпека в умовах глобальних викликів та загроз. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 15. С. 74–83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.9>
16. Garkavyi V. Економічна безпека як обов'язковий елемент сталого розвитку. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2024. № 3(3). С. 58–69. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmf.20240303.06>
17. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України № 1150-IX, ред. від 30.06.2024. *Відомості Верховної Ради*. 2021. № 23. С. 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 01.11.2025).
18. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України № 392/2020 від 07.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення: 01.11.2025).
19. Гончарук В.Л. Правове регулювання детінізації економіки в контексті забезпечення фінансово-економічної безпеки: монографія. Київ : Алерта, 2025. 344 с.

References

1. Pravdiuk, A. L. (2021). Osoblyvosti zakonodavchoho zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Features of the legislative support of economic security of Ukraine]. *Informatsiia i pravo*. № 2 (37). Pp. 170–182. URL: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.2\(37\).238408](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.2(37).238408) [in Ukrainian].
2. Shkarlet, S. M. (2007). Evoliutsiia katehorii “bezpeka” v naukovomu ta ekonomichnomu seredovyschi [The evolution of the category of “security” in the scientific and economic environment]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn*. № 6. Pp. 7–12 [in Ukrainian].
3. Petreman, T. V., & Dubych, K. V. (2021). Ekonomichna bezpeka Ukrainy: derzhavne upravlinnia [Economic security of Ukraine: state management]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 19. Pp. 80–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.19.80> [in Ukrainian].
4. Utenkova, K. O. (2019). Ekonomichna bezpeka yak skladova natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Economic security as a component of national security of Ukraine]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni VN Karazina. Seriia: Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm*. № 9. Pp. 133–144. DOI: [10.26565/2310B9513B2019B9B17](https://doi.org/10.26565/2310B9513B2019B9B17) [in Ukrainian].

5. Lysiak, O. (2021). Ekonomichna bezpeka derzhavy v umovakh yii stanovlennia [Economic Security of the State in the Conditions of Its Formation]. *Ekonomichnyi analiz*. № 31(1). Pp. 47–56. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2021.01.047> [in Ukrainian].
6. Honcharova, V. O. (2001). Vplyv tinovoi ekonomiky na ekonomichnu bezpeku derzhavy: monohrafiia [The influence of the shadow economy on the economic security of the state: monograph]. KhNU [in Ukrainian].
7. Revenko, A. (1993). Problemy formuvannia natsionalnoi ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Problems of formation of national economic security of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*. № 11. Pp. 15–21 [in Ukrainian].
8. Muntiiian, V. I. (1998). Ekonomichna bezpeka Ukrainy [Economic security of Ukraine]. KVSh [in Ukrainian].
9. Zhalilo, Ya. A. (2001). Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy v konteksti dosvidu svitovoi spilnoty [Strategy of national security of Ukraine in the context of the experience of the world community]. Satsanha [in Ukrainian].
10. Stepanenko, A. (2002). Otsinka ekonomichnoi bezpeky Ukrainy ta yii rehioniv [Assessment of economic security of Ukraine and its regions]. *Rehionalna ekonomika*. № 2. Pp. 39–54 [in Ukrainian].
11. Vasylytsiv, T. H., Lupak, R. L., Kunytska-Iliash, M. V., & Nakonechna, N. V. (2023). Ekonomichna bezpeka subiektiv hospodariuvannia ta derzhavy: aspekt harantuvannia finansovo-ekonomichnoi bezpeky priorytetnykh haluzei natsionalnoi ekonomiky Ukrainy [Economic security of business entities and the state: an aspect of guaranteeing the financial and economic security of priority sectors of the national economy of Ukraine]. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. № 37. Pp. 22–30. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/739> [in Ukrainian].
12. Ivaniuta, V. V. (2020). Zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky na rehionalnomu rivni yak napriam derzhavnoho vplyvu [Ensuring economic security at the regional level as a direction of state influence]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. № 2(92). Pp. 69–73. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2020-2\(92\)-69-73](https://doi.org/10.26642/ema-2020-2(92)-69-73) [in Ukrainian].
13. Demenko, K. E. (2022). Shchodo poniattia “ekonomichna bezpeka derzhava” yak polityko-pravovoi katehorii [On the concept of “economic security of the state” as a political and legal category]. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. № 33. Pp. 282–289. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/773> [in Ukrainian].
14. Akimova, L. M. (2018). Stanovlennia systemy ekonomichnoi bezpeky derzhavy v Ukraini: sutnist, rivni, skladnyky [Formation of the State Economic Security System in Ukraine: Essence, Levels, Components]. *Publichne administruvannia: teoriia ta praktyka*. № 1. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=U-JRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Patp_2018_1_3.pdf [in Ukrainian].
15. Lutsyk, Yu. O. (2023). Ekonomichna bezpeka v umovakh hlobalnykh vyklykiv ta zahroz [Economic Security in the Context of Global Challenges and Threats]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika — Tavria Scientific Bulletin. Series: Economics*. № 15. Pp. 74–83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.9> [in Ukrainian].
16. Garkavyi, V. (2024). Ekonomichna bezpeka yak oboviazkovyi element staloho rozvytku [Economic Security as an Obligatory Element of Sustainable Development]. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. № 3(3). Pp. 58–69. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20240303.06> [in Ukrainian].
17. “Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy” Zakon Ukrainy № 1150-IX, red. vid 30.06.2024 [“On the Bureau of Economic Security of Ukraine” Law of Ukraine No. 1150-IX, ed. dated 06/30/2024]. (2021). *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 23. Pp. 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> [in Ukrainian].
18. Pro Stratehiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy”: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 392/2020 vid 07.01.2025 “Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku [On the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020 “On the National Security Strategy of Ukraine”: Decree of the President of Ukraine No. 392/2020 dated 01/07/2025]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> [in Ukrainian].
19. Honcharuk, V. L. (2025). Pravove rehuliuвання detinizatsii ekonomiky v konteksti zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky: monohrafiia [Legal regulation of the de-shadowing of the economy in the context of ensuring financial and economic security: monograph]. Alerta [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 14.11.2025